

00/10

Majetek státu a rozpočtové prostředky – kapitola Ministerstvo vnitra

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2000 pod číslem 00/10. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Mgr. Marie Hošková.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s rozpočtovými prostředky a s majetkem státu.

Kontrolováno bylo období od roku 1998 do první poloviny roku 2000. V případě věcných souvislostí bylo kontrolováno i období předcházející.

Kontrolu provedly skupiny kontrolujících NKÚ odboru obrany a bezpečnosti a územních odborů jižní Morava, střední Morava a jižní Čechy v období od června do listopadu 2000.

Kontrolovanou osobou bylo Ministerstvo vnitra (dále jen „MV“). V rámci MV byly kontrolovány organizační součásti, a to Policejní prezidium ČR (dále jen „PP“), Správa PČR Jihočeského kraje (dále jen „Správa Jčk“), Správa PČR Jihomoravského kraje (dále jen „Správa Jmk“) a Správa PČR Severomoravského kraje (dále jen „Správa Smk“).

Námítky proti kontrolním protokolům, které podaly MV a Správa Smk, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání nebylo podáno.

K o l e g i u m N K Ú na svém II. zasedání dne 23. ledna 2001

s c h v á l i l o usnesením č. 11/II/2001
k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

I. Úvod

MV bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Podle citovaného zákona je MV ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci včetně bezpečnosti. Ve své působnosti MV zřídilo 11 rozpočtových a čtyři příspěvkové organizace.

Nařízením MV č. 88/1994, o organizaci, řízení a provádění ekonomické činnosti, a pokynem náměstka ministra vnitra č. 1/1997, kterým se určuje organizace ekonomické činnosti v hlavní účetní jednotce, byly stanoveny kompetence v jednotlivých oblastech ekonomických činností. Tyto vnitřní akty řízení mimo jiné stanoví, že řízení a provádění ekonomických činností je realizováno systémem tzv. „disponentského“ hospodaření, ve kterém je pravomoc a odpovědnost při nakládání s prostředky státního rozpočtu a majetkem státu v právu hospodaření MV delegována na jednotlivé nižší stupně řízení.

Vedoucím pracovníkům PP a správ PČR jednotlivých krajů jsou na základě výše uvedených dokumentů vydávána příslušným nadřízeným stupněm dispoziční oprávnění k rozdělení a nakládání s přidělenými prostředky státního rozpočtu.

PP je organizační složkou MV, v čele stojí policejní prezident, kterého jmenuje a odvolává se souhlasem vlády ministr vnitra. PP jsou podřízeny útvary s působností na celém území ČR a útvary s územně vymezenou působností, kterými jsou správy PČR jednotlivých krajů. V čele správ PČR stojí ředitel, který je přímo řízen policejním prezidentem. V podřízenosti správ PČR jsou v rámci územní působnosti okresní a městská ředitelství PČR.

Kontrolu v oblasti ekonomických činností zabezpečuje odbor vnitřní kontroly MV. Jeho organizační začlenění do přímé podřízenosti ministra vnitra posílilo jeho nezávislost a zvýšilo efektivnost v přijímání nápravných opatření.

V kontrolovaném období byly pro MV závazné ukazatele státního rozpočtu stanovené zákonem č. 348/1997 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1998, zákonem č. 22/1999 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 1999, a zákonem č. 58/2000 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2000. Ukazatele byly v každém roce upravovány rozpočtovými opatřeními. Na základě požadavku MV a souhlasu Ministerstva financí bylo v roce 1998 provedeno 49 rozpočtových opatření, v roce 1999 celkem 41 rozpočtových opatření a 23 rozpočtových opatření k 30. 6. roku 2000. Část rozpočtových opatření představovala přidělení prostředků z kapitoly státního rozpočtu Všeobecná pokladní správa.

Tabulka č. 1 - Plnění státního rozpočtu kapitoly 314 - Ministerstvo vnitra

(v tis. Kč)

	1998			1999			2000 (k 30. 6.)	
	Upravený rozpočet	Plnění	%	Upravený rozpočet	Plnění	%	Upravený rozpočet	Plnění
Příjmy	3 473 171	3 540 245	101,9	3 717 890	3 772 535	101,5	3 752 000	1 885 853
Běžné výdaje	24 169 036	24 047 228	99,5	26 098 640	26 085 063	99,9	27 504 160	11 452 113
Kapitálové výdaje	3 037 215	3 114 618	102,6	2 881 218	2 880 670	99,9	2 828 439	967 437

Účetní hodnota investičního majetku MV dosahovala výše 37,750 mld. Kč, hodnota zásob 1,611 mld. Kč. Hodnota nemovitého majetku, ke kterému má MV právo hospodaření (budovy, haly a stavby, archivy, objekty zvláštního určení, sklady a rekreační zařízení), je vedena v účetnictví ve výši 19,729 mld. Kč a hodnota pozemků (zastavěné plochy, ostatní plochy, parcely a zahrady) je vedena v účetnictví ve výši 2,282 mld. Kč.

Kontrolní akce byla zaměřena na úpravy a plnění rozpočtu kapitoly z hlediska zabezpečení maximálních příjmů a na hospodárnost a účelnost čerpání prostředků státního rozpočtu.

U kontroly dosahovaných příjmů z prodeje majetku a pronájmů nebytových prostor bylo k hodnocení dosažení maximálních příjmů použito zejména srovnávací metody. U kontroly hospodárnosti výdajů a efektivnosti byla srovnávána výše nákladů s dosaženým výsledkem a využití pořízeného majetku pro danou potřebu.

Poznámka: Jednotlivá ustanovení právních předpisů citovaná v tomto kontrolním závěru jsou uváděna ve znění platném v kontrolovaném období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

A. Porušení právních předpisů

1. Hospodaření s prostředky státního rozpočtu

Ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), stanoví:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“

Správa Smk použila v letech 1998 a 1999 rozpočtové prostředky ve výši 1 002 127 Kč určené na běžné výdaje k úhradě investičních výdajů (technické zhodnocení budovy PČR v Krnově), tedy k účelu, na který nebyly státním rozpočtem určeny.

Ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, mj. stanoví:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů a plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejhospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků.“

Povinnost dosahovat maximálních příjmů při plnění státního rozpočtu nebyla dodržena v následujících případech:

MV ke dni 31. 7. 2000 odprodalo 1 365 automobilů Škoda FORMAN 135 LX bez katalyzátorů (dále jen „automobilů“). Z toho 1 179 pojízdných automobilů obchodní společnosti, kdy příjem z prodeje představoval částku 8 210 348 Kč s průměrnou prodejní cenou pouze cca 6 964 Kč za jeden automobil, zatímco další část, tj. 186 automobilů, navíc havarovaných a nepojízdných, byla prodána jiným právnickým a fyzickým osobám a příjem z tohoto prodeje představoval částku 2 240 404 Kč, s průměrnou prodejní cenou cca 12 045 Kč za jeden automobil.

MV uzavřelo s obchodní společností smlouvu o nájmu nebytových prostor v domě v Praze 1, U Obecního domu 3 (k němuž má právo hospodaření), o celkové výměře 202 m², za nápadně nevýhodných podmínek. Nájemné z obchodních prostor o výměře 89 m² bylo stanoveno ve výši 1 900 Kč za m² za rok i přesto, že obvyklá cena nájemného z nebytových prostor užívaných v uvedené lokalitě se v kontrolovaném období pohybovala v průměrné výši cca 4 600 Kč za m² za rok. Z uvedeného vyplývá, že MV pronajímalo obchodní prostory za cca 40 % průměrného obvyklého nájemného. Dále MV umožnilo obchodní společnosti bezúplatně užívat po celou dobu trvání nájemního vztahu, tj. v období let 1992 až 1999, ostatní plochy o výměře 113 m² (sklady, přípravná, šatny apod.).

MV uzavřelo s fyzickou osobou – podnikatelem nájemní smlouvu, jejímž předmětem byl pronájem areálu zotavovny MV „Žalý“. Smlouva stanovila povinnost MV přenechat a protokolárně předat předmět nájmu nájemci. MV však předmět nájmu předalo obchodní společnosti EDEN Krkonoše, s. r. o., kde výše uvedená fyzická osoba byla jednatelem, tedy jinému právnímu subjektu, který následně MV nehradil nájemné stanovené smlouvou. MV vymáhalo dlužné nájemné vůči fyzické osobě – podnikateli. Na základě pravomocného rozhodnutí soudu byl žalobní návrh MV zamítnut jako neoprávněný, zejména z důvodu nesplnění smluvní povinnosti o způsobu předání předmětu nájmu. Pohledávka se stala nedobytnou a byla v celkové výši 437 021 Kč odepsána na vrub MV.

Správa Jčk pronajímala některé nemovitosti za nevýhodných podmínek, bez uzavření smluvního vztahu, případně umožnila bezúplatné užívání. Například na základě nájemní smlouvy byl pronajat areál zotavovny MV „Lužnice“ (sestavující z vily, restauračního objektu, finských domků, dřevěných chat, rodinných domků typu „Okal“, bytu správce, garáží, skleníků, bazénu s čističkou vody, tenisového kurtu včetně oplocení, hřiště na odbíjenou, minigolfu) za dohodnutou cenu 60 160 Kč ročně. Pozemky o výměře 36 938 m² byly poskytnuty bezúplatně. Správa Jčk k 31. 12. 1999 přitom vynaložila na opravy pronajatých objektů prostředky v celkové výši 755 757 Kč, naproti tomu příjem z pronájmu činil celkem 431 146 Kč.

Neefektivně byly využity rozpočtové prostředky při pořízení zbraní:

Na základě kupní smlouvy MV převzalo v roce 1993 od dodavatele 440 samopalů v pořizovací ceně

11 068 340 Kč. V roce 1996 byly samopaly vydány do používání, ale už v roce 1997 byly pro poruchovost uloženy do skladu. Ani po opravách u výrobce v roce 1998 nevyhověly zkouškám spolehlivosti a funkčnosti a byl vydán zákaz jejich užívání. Až dne 5. 4. 2000 byl vydán pokyn k předání 4 samopalů do státní zkušebny v Praze. Do doby ukončení kontroly výsledek zkoušek nebyl znám.

Ustanovení § 42 vyhlášky č. 205/1991 Sb. stanoví:

„Vzájemná kompenzace příjmů a výdajů je u rozpočtové organizace přípustná jen jde-li o dodatečnou náhradu dříve vynaložených výdajů v témže rozpočtovém roce, kterou jiný subjekt refunduje rozpočtové organizaci výdaje, které za něho rozpočtová organizace zaplatila.“

MV uzavřelo se Zdravotní pojišťovnou MV (dále jen „ZP MV“) smlouvu o nájmu nebytových prostor (dále jen „smlouva“). Předmětem smlouvy byl nájem nebytových prostor v budově č. 1 a kancelářských prostor v budově č. 4 v areálu MV v Praze 10, Na Míčankách 2. Smluvní strany uzavřely dodatek č. 2 ke smlouvě, jehož předmětem bylo provedení stavebních prací – vestavby na náklady ZP MV. Pronajímatel a nájemce se dále dohodli, že vynaložené náklady na investici budou kompenzovány příjmy z nájemného. Investiční náklady činily 6 583 220 Kč a doba kompenzace byla vypočtena na cca 30 let, tj. až do roku 2024.

2. Zadávání veřejných zakázek

Ustanovení § 3 odst. 1, 2, a 3 zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění zákona č. 148/1996 Sb., mj. stanoví:

„K uzavření smlouvy na veřejnou zakázku vyhlášenou zadavatel obchodní veřejnou soutěž o nejvhodnější nabídku, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak.“

„Zadavatel je povinen vyhlásit obchodní veřejnou soutěž, jestliže výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty, jde-li o nemovitost, s výjimkou nájmu, nebo o soubor strojů nebo zařízení tvořících samostatný funkční celek, přesáhne 20 000 000 Kč a v ostatních případech 5 000 000 Kč.“

„Uzavření smlouvy na veřejnou zakázku jiným způsobem než na základě obchodní veřejné soutěže podle odstavce 1 je přípustné pouze při splnění podmínek stanovených v části třetí tohoto zákona.“

Ustanovení § 49 odst. 1 mj. stanoví:

„U veřejných zakázek, u kterých výše budoucího peněžitého závazku ze smlouvy bez daně z přidané hodnoty přesáhne 2 500 000 Kč ... a 500 000 Kč v ostatních případech, může zadavatel uzavřít smlouvu na podkladě písemné výzvy učiněné nejméně pěti zájemcům.“

PP v květnu roku 2000 postupovalo v rozporu s výše uvedeným ustanovením při výběru dodavatele nákupu kopírovací techniky RICOH ve finančním obje-

mu 5 755 044 Kč (bez DPH), když zadalo veřejnou zakázku na základě výzvy jednomu zájemci dle § 50 odst. 1 písm. d), aniž by byly splněny zákonem stanovené podmínky.

Správa Jmk uzavřela smlouvy o dílo na strukturovanou kabeláž bez výběrového řízení. Výše peněžitého plnění v roce 1998 činila 3 427 224 Kč (vč. DPH) a v roce 1999 činila 4 028 997 Kč (vč. DPH).

Správa Smk v roce 1998 a v roce 1999 postupovala v rozporu s výše uvedeným ustanovením při výběru dodavatele stavebně bytovacího materiálu ve finančním objemu 21 495 304 Kč (bez DPH).

Ustanovení § 49 odst. 5 stanoví:

„Doklady a údaje předložené uchazečem zadavatel vyhodnotí podle § 2c, popřípadě podle kritérií stanovených v zadání nebo v kvalifikační dokumentaci. Neprokáže-li uchazeč některý z kvalifikačních předpokladů, musí ho zadavatel z další účasti na veřejné zakázce vyloučit.“

PP v roce 1998 postupovalo v rozporu s výše uvedeným ustanovením při výběru výrobce kancelářského nábytku ve finančním objemu 589 722 Kč a v roce 1999 při výběru dodavatele stavebních prací na opravu střech v areálu MV na Zbraslavi ve finančním objemu 1 831 642 Kč, když nevyloučilo z další účasti na veřejné zakázce uchazeče, kteří neprokázali kvalifikační předpoklady. Nabídky uvedených uchazečů byly vybrány jako nejvhodnější a v obou případech s nimi PP uzavřelo obchodní smlouvy.

V ustanovení § 67 odst. 1 je stanoveno:

„Při použití tohoto zákona je rozhodující celková výše peněžitého závazku bez daně z přidané hodnoty, který vznikne zadavateli ze zadání veřejné zakázky, spočívající v plnění stejného nebo srovnatelného druhu. Spočívá-li zadání veřejné zakázky v uzavření několika samostatných smluv, je rozhodující součet všech peněžitých závazků, které zadavateli vzniknou ze zadání veřejné zakázky v jednom rozpočtovém roce.“

Správa Jmk jako zadavatel porušila povinnost sečíst peněžité závazky, které jí vzniknou ze zadání veřejné zakázky spočívající v plnění stejného nebo srovnatelného druhu v jednom rozpočtovém roce. Předmětem dodávek byly baterie, monočlánky, žárovky, nákup kancelářského nábytku, výpočetní techniky a zvedáků. Časový rozdíl mezi jednotlivými dodávkami se pohybuje od 16 dnů do 7 měsíců. V roce 1998 se jednalo o zakázky v celkové výši 662 048 Kč a 698 722 Kč. V roce 1999 se jednalo o zakázky v celkové výši 730 696 Kč a 6 743 891 Kč. Z jednání zadavatele je zřejmé, že se jedná o účelové rozdělení zakázky.

3. Hospodaření s majetkem státu

Ustanovení § 6 vyhlášky FMF č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, mj. stanoví:

„Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména:

- a) národní majetek zjistit, sepsat, ocenit, pokud není stanoveno jinak, vést v předepsané evidenci podle zvláštních předpisů, ...*
- d) chránit národní majetek před rozkrádáním, poškozením, zničením, ztrátou nebo zneužíváním,*
- e) využívat právní prostředky k ochraně národního majetku, chránit právo hospodaření s národním majetkem proti neoprávněným zásahům, včas uplatňovat právo na náhradu škody proti těm, kteří za škodu odpovídají, a uplatňovat právo na vydání neoprávněného majetkového prospěchu proti tomu, kdo jej na úkor organizace získal.“*

MV nese-psalo, neocenilo a nevedlo v předepsané evidenci majetek v následujících případech:

Do předepsané evidence nebyla zařazena projektová dokumentace pořízená k zavedení ekonomického informačního systému, jejíž pořizovací cena činila cca 13 791 000 Kč, část softwaru přiděleného Správě Jčk a náhradní díly z 200 přenosných radiostanic.

MV nevedlo v předepsané evidenci jednotlivé budovy, stavby, zařízení a pozemky v areálu dětského tábora ve Starém Městě pod Landštejnem. V účetní evidenci byla vedena pouze účetní hodnota celého areálu ve výši 15 940 583 Kč, i když jednotlivé budovy, haly, stavby byly oceněny. Stejně tak pozemky byly vedeny pouze v celkové hodnotě 132 277 Kč, bez vyčíslení hodnoty jednotlivých pozemků.

PP nezavedlo do evidence převzatý majetek od příspěvkové organizace Zařízení služeb pro MV v celkové výši 13 078 268 Kč a skladovaná záblesková zařízení v celkové pořizovací ceně 2 010 000 Kč.

MV nechránilo v uvedených případech majetek před poškozením, zničením, ztrátou nebo zneužitím:

U PP nebylo učiněno žádné opatření směřující k odvrácení škody, která vznikla v roce 1999 v důsledku odcizení karty CCS. Neoprávněným čerpáním PHM z této karty vznikla PP škoda ve výši cca 92 200 Kč.

U PP došlo ke znehodnocení zdravotnického materiálu v hodnotě cca 1 317 100 Kč (uloženého ve skladu Svojsice) tím, že nebyl vydán k použití před uplynutím doby jeho použitelnosti.

MV nebyly vždy využity právní prostředky k ochraně majetku:

MV uzavřelo s příspěvkovou organizací Zařízení služeb pro MV smlouvu o výpůjčce, jejímž předmětem byly budovy, stavby a pozemky v areálu dětského tábora ve Starém Městě pod Landštejnem. Ve smlouvě nebyla uvedena účetní hodnota vypůjčeného majetku, i když vypůjčený nemovitý majetek byl oceněn ve výši cca 12 970 000 Kč a pozemky v částce 132 277 Kč. MV neza-bezpečilo ochranu majetku v celkové hodnotě cca

2 970 000 Kč, který byl součástí areálu dětského tábora, byl vypůjčitelem užíván, avšak nebyl zahrnut do předmětu smlouvy o výpůjčce. Jednalo se například o 50 rekreačních chatků, studnu, vodovod, venkovní osvětlení a loděnici.

Ve skladu v Helenině nebyla v období od 23. 3. 1999 do 24. 7. 2000 uzavřena s odpovědnou osobou dohoda o hmotné odpovědnosti za majetek v účetní hodnotě cca 19 800 000 Kč.

4. Účetnictví

Ustanovení § 7 odst. 1 až 4 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, stanoví:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je úplně, jestliže účetní jednotka zaučtovala všechny účetní případy týkající se účetního období.“

„Účetnictví účetní jednotky je vedeno průkazným způsobem, jestliže účetní jednotka účetní případy a účetní zápisy o nich doložila nebo prokázala předepsaným způsobem a inventarizovala majetek a závazky.“

„Účetnictví účetní jednotky je správné, jestliže účetní jednotka s přihlédnutím ke všem okolnostem účetního případu neporušila povinnosti uložené jí tímto zákonem.“

Nebyly zaučtovány například tyto účetní případy:

PP neúčtovalo o převodu zásob a hmotného investičního majetku. Převzatý majetek nebyl v celkové účetní hodnotě 156 347 664 Kč zaveden do účetní evidence. Tento stav přetrvával od roku 1997 do doby ukončení kontroly.

Správa Jčk k 31. 12. 1998 neúčtovala o závazcích ve výši 14 348 Kč a k 31. 12. 1999 ve výši 65 021 Kč. Nezáúčtovala škody na investičním majetku. V roce 1998 odhadnutá škoda činila celkem 442 700 Kč a v roce 1999 celkem 110 500 Kč.

Správa Smk neúčtovala v účetním období let 1998 až první pololetí 2000 o škodách na majetku, které byly evidovány ve výši 17 066 780 Kč, a v letech 1998 a 1999 o ceninách – kartách CCS v celkové výši 199 836 Kč.

Nebyla provedena inventarizace majetku a závazků například v těchto případech:

Správa Jčk neprovedla k 31. 12. 1999 inventarizaci majetku zapůjčeného odborem ekonomického zabezpečení MV k realizaci EKIS.

PP neprovedlo inventarizaci účtu „Materiál na cestě“, jehož konečný zůstatek ke dni 31. 12. 1998 činil 789 106 Kč. Správa Smk neprovedla inventarizaci tohoto účtu, kde zůstatek ke dni 31. 12. 1998 činil 1 738 496 Kč.

Nebylo postupováno podle účtové osnovy a postupů účtování pro rozpočtové a příspěvkové organizace a obce (dále jen „účtová osnova“), např.:

Správa Smk v účetním období roku 1999 účtovala o majetku (zahrady, orná půda) v celkové výši cca 1 548 360 Kč, ke kterému neměla právo hospodaření. Správa tohoto majetku přešla dnem 24. 6. 1991 na Pozemkový fond ČR, ve smyslu ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku.

Správa Smk nesledovala na podrozvahových účtech najatý majetek ve výši 6 931 932 Kč a vypůjčený majetek ve výši 884 226 Kč.

Správa Jčk a Správa Smk účtovaly o poskytnutých provozních zálohách na vrub jiných účtů, než stanoví účtová osnova. U Správy Jčk o některých provozních zálohách nebylo účtováno vůbec.

Ve skladech Helenín, Znojmo-Cínová Hora nebyly vedeny jednotlivé části souborů v hodnotovém vyjádření, nýbrž byly vedeny v souhrnné hodnotě. Rovněž u Správy Jčk nebyla uvedena hodnota předmětů různých materiálových tříd, nýbrž jejich celková pořizovací cena.

B. Systémové nedostatky

Cizí majetek

MV nezabezpečilo sledování cizího majetku na podrozvahových účtech, jak stanoví účtová osnova. Jde zejména o majetek z trestné činnosti, který má MV svěřený do úschovy do doby pravomocného rozhodnutí soudu.

Cizí majetek zadržovaný v souvislosti s páchaním trestné činnosti, který mělo MV v úschově, dosáhl celkové výše cca 1 507 807 000 Kč, z toho v působnosti PP činila hodnota tohoto majetku cca 604 956 000 Kč. Jednalo se zejména o zbraně, dopravní prostředky, alkohol, cigarety, drogy, zlato, textil, obuv, autosoučástky, letecké motory a elektroniku. U Správy Jčk se jednalo o 71 motorových vozidel, u Správy Smk šlo o cca 278 000 litrů lihu a 2 odcizené osobní automobily. Rovněž u Správy Jmk nejsou na podrozvahových účtech sledovány předměty pocházející z trestné činnosti a věci nalezené.

Zavedení „Ekonomického informačního systému“

MV zahájilo v roce 1996 přípravnou etapu řešení úkolu zavedení ekonomického informačního systému. Dodavatelským způsobem byl vypracován „Návrh analytického řešení“, který byl v roce 1998 rozšířen. Za zpracování tohoto úvodního projektu včetně jeho rozšíření uhradilo MV dodavateli celkem 13 791 000 Kč.

V roce 1998 byla na základě obchodní veřejné soutěže vybrána firma, se kterou MV uzavřelo nájemní smlouvu na „HW a rozmnožení systémového a aplikačního SW“. Smlouva byla uzavřena na 72 měsíců a celkové nájemné za sjednanou dobu bude činit 358 819 168 Kč.

Náklady spojené s pořízením a nájmem systému představují svým objemem významnou položku běžných výdajů. MV se však ani v druhém roce užívání ekonomického informačního systému nepodařilo dosáhnout plného využití všech produktů a funkcí, které systém nabízí. Např.:

- systém není dosud zaveden do celého skladového hospodářství,
- účtování o majetku na IV. dispozičním stupni bylo zahájeno až v polovině roku 2000,
- nebylo využito možnosti sledovat na podrozvahových účtech veškerý cizí majetek.

Nákup pohonných hmot

U nákupu pohonných hmot a maziv (dále jen „PHM“) byl proveden v rámci této kontroly rozbor čerpání PHM za první čtvrtletí roku 2000 u vybraných složek MV. Z výsledků lze odvodit, že pokud by každá sledovaná složka MV snížila odběr PHM kartami CCS minimálně o jednu třetinu a nahradila jej odběrem lokálními staničními kartami, případně nákupem za hotové, bylo by možné dosáhnout úspory ve výši cca 500 000 Kč ročně.

Například za první čtvrtletí roku 2000 u jedenácti složek vybraných k analýze by to činilo u benzínu úsporu cca 1,24 Kč/l u lokálních staničních karet a 2,39 Kč/l u pořízení PHM za hotové; u nafty motorové cca 1,30 Kč/l u lokálních staničních karet a 3,15 Kč/l při pořízení za hotové.

Na úrovni MV jsou uloženy a evidovány čtvrtletní výkazy o čerpání PHM u podřízených složek, ale analýza hospodaření s PHM za celý resort prováděna není.

Výplata odměn soudním znalcům

Výdaje na znalečné v působnosti kontrolovaných správ PČR dosahovaly za jeden rok cca 10 000 000 Kč a tyto náklady vykazují meziroční nárůst. Ve všech kontrolovaných případech byla vždy hodinová sazba stanovena na horní hranici rozpětí, tj. 125 Kč/h, podle vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů. Objednatelé schválili zpracovateli znaleckého posudku vždy nejvyšší sazbu, kterou fakturoval, bez rozlišení stupně náročnosti a složitosti zpracování. Likvidátoři faktur, kteří měli ověřovat a potvrzovat správnost fakturované částky, tolerovali nereálné vykazování počtu hodin na zpracování znaleckého posudku.

Správa Smk akceptovala vykazované počty hodin na zpracování posudků např. u tří soudních znalců v roce 1998 cca 18 až 24 hodin denně a v roce 1999 cca 20 až 27 hodin denně, u Správy Jmk počet hodin v některých případech dosáhl až 20 hodin denně, Správa Jčk akceptovala vykazované počty v roce 1998 cca 10 hodin denně, v roce 1999 cca 11 hodin denně, i když soudní znalci v těchto případech vykonávali činnost souběžně s hlavním pracovním poměrem. Odměny pro jednotlivce dosahovaly výše až 1 300 000 Kč ročně.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Kontrolní akcí byla prověřována správnost, hospodárnost a účelnost plnění a čerpání prostředků státního rozpočtu v období od roku 1998 do první poloviny roku 2000 v kapitole 314 – Ministerstvo vnitra.

Kontrola byla zaměřena zejména na příjmy z prodejů a pronájmů státního majetku a výdaje. U vybraných organizačních součástí MV bylo kontrolováno v příjmové části cca 25 % prostředků, tj. cca 43 870 000 Kč, a ve výdajové části cca 25 % prostředků, tj. cca 9 430 165 000 Kč.

Zjištěné nedostatky se týkají zejména neehodnotěného vynaložení prostředků státního rozpočtu na plnění úkolů, evidence a oceňování majetku a vedení účetnictví.

Jedná se např. o zavedení „Ekonomického informačního systému“, kdy pro etapu realizace systému v následujících letech byla využita pouze dílčí část (cca 25 %) z projektovaného díla, která řešila pouze účtování o majetku a vedení jeho analytické evidence. Rovněž se nepodařilo dosáhnout optimálního využívání všech produktů a funkcí najatého systému.

Neefektivnost vynaložení prostředků státního rozpočtu je zřejmá i ze zjištěných případů pořízení majetku, který nebyl vydán do používání a již několik roků je uložen v centrálních skladech.

Možnost snížení nákladů na pohonné hmoty byla doložena provedením analýzy spotřeby a způsobů pořízení ve vybraných organizačních složkách MV.

Nadále přetrvávají nedostatky v odměňování soudních znalců, které obsahoval již kontrolní závěr z kontrolní akce č. 96/07 – Kontrola pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti v kapitole „Ministerstvo vnitra“ (viz částka 3 ročník 1996 (IV) Věstníku NKÚ). Jde zejména o stanovení výše hodinové sazby, kdy objednatelé nerozlišovali náročnost ani složitost zadání, vždy schválili zpracovateli nejvyšší sazbu a počet hodin byl nadřazován.

Další zjištěné nedostatky souvisí s uplatňováním zákona č. 199/1994 Sb., zejména pokud jde o účelové rozdělování zakázek. Při rozhodování o způsobu zadání veřejné zakázky zadavatel porušoval povinnost sčítat peněžité závazky, které vzniknou ze zadání veřejné zakázky spočívající v plnění stejného nebo srovnatelného druhu v rozpočtovém roce, a v některých případech nepostupoval podle zákona vůbec.

V hospodaření s majetkem byly nedostatky zjištěny zejména ve způsobu jeho oceňování a zavedení do účetní evidence.

Kromě případů neúplného a neprůkazného vedení účetnictví a nedostatků při provádění inventarizací je zásadním porušením nesledování cizího majetku na podrozvahových účtech a neprovádění jeho inventarizace. Jde zejména o majetek zadržovaný v souvislosti s páchaním trestné činnosti, jehož celková hodnota v roce 1999 dosáhla výše cca 1 507 807 000 Kč.